

Sygn. akt I CSK 125/22

POSTANOWIENIE

Dnia 31 marca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Ewa Stefańska

w sprawie z powództwa J. P., C. M., L. Ż., B. G.

przeciwko P. [...] S.A. w W.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 31 marca 2022 r.,

na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 26 lutego 2020 r., sygn. akt V ACa [...],

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2) obciąża pozwanego obowiązkiem zwrotu powodom kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym, pozostawiając ich szczegółowe wyliczenie referendarzowi sądowemu w Sądzie Okręgowym w W.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 26 lutego 2020 r. Sąd Apelacyjny w (...) uwzględnił częściowo apelacje powodów J. P., C. M., L. Ż. i B. G. od wyroku z dnia 4 października 2017 r. Sądu Okręgowego w W., w sprawie przeciwko P. S.A. w W., o zapłatę, zmieniając zaskarżone orzeczenie w części.

Pozwany wniósł skargę kasacyjną, w której zaskarżył wyrok w części zmieniającej wyrok Sądu I instancji i domagał się, na podstawie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c., uchylenia wyroku w zaskarżonej części oraz przekazania sprawy w tym zakresie Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną powodowie wnieśli o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania i zasądzenie od pozwanego na rzecz każdego z nich zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna pozwanego nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Zgodnie z treścią art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: (1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne; (2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów; (3) zachodzi nieważność postępowania lub (4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie.

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony – co należy podkreślić – wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie obejmuje zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania skarżący wskazał na występowanie w sprawie istotnych zagadnień prawnych.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie objęte podstawami kasacyjnymi, doniosłe z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy i nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może się przyczynić do rozwoju prawa. Powołanie się przez skarżącego na takie zagadnienie wymaga jego sformułowania oraz uzasadnienia występowania w sprawie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 listopada 2003r., II CK 324/03, niepubl., postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05, z 13 lipca 2007r., III CSK 180/07, niepubl., postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2007r., I CSK 326/07, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 września 2005r., II PK 98/05, niepubl., postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2019 r., I CSK 627/18, niepubl.). Tymczasem szczegółowa analiza skargi prowadzi do wniosku, że powyższe przesłanki nie zostały wykazane.

W skardze kasacyjnej pozwany jako istotne zagadnienia prawne wskazał pytania: (1) jakie są przesłanki różnicujące pojęcie szkody w postaci *lucrum cessans* od pojęcia szkody ewentualnej (wykładnia przepisu art. 361 § 1 k.c.); innymi słowy, jaki stopień prawdopodobieństwa wystąpienia szkody należy uznać za kryterium stanowiące dystynkcję pomiędzy pojęciem szkody w postaci *lucrum cessans* a szkody ewentualnej; 2) czy okoliczność, że we wcześniejszym orzecznictwie Sądu Najwyższego uznano, że postanowienia porozumienia zbiorowego w sprawie gwarancji socjalnych, pracowniczych i związkowych zawartego w procesie prywatyzacji pośredniej na podstawie art. 1 ust. 2 pkt 1 i 1a oraz art. 31a-35 ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji pomiędzy związkami zawodowymi działającymi u pracodawcy a spółką handlową, która po nabyciu akcji stała się spółką dominującą nad spółką zależną będącą pracodawcą, są przepisami prawa pracy w rozumieniu art. 9 § 1 k.p. stoi na przeszkodzie uznaniu, że do pakietów gwarancji socjalnych zastosowanie znajduje konstrukcja umowy na rzecz osoby trzeciej?

Skarżący nie wykazał, że sformułowane przez niego zagadnienia prawne są istotne z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy i nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, zaś ich wyjaśnienie może się przyczynić do rozwoju prawa. Powodowie w niniejszym postępowaniu dochodzili zapłaty na swoją rzecz kwot

stanowiących 90 % ceny najmowanych lokali mieszkalnych, wobec braku realizacji przez pozwanego zobowiązania do odsprzedaży tych lokali ich długoletnim najemcom. Zdaniem Sądu Apelacyjnego pakiet socjalny zawierał zobowiązanie E. S.A. wobec jej pracowników do uregulowania stanu prawnego swoich nieruchomości, które może być traktowane jako umowa o świadczenie przez osobę trzecią (art. 393 k.c.). Po pierwsze – sformułowane w skardze kasacyjnej pozwanego zagadnienia nie odnoszą się do stanu faktycznego niniejszej sprawy, lecz są ogólnoteoretyczne. Po drugie – zagadnienia prawne dotyczące sprawy analogicznej do będącej przedmiotem niniejszego postępowania zostały już ocenione przez Sąd Najwyższy w postanowieniu z 15 grudnia 2016 r. (I CSK 323/16), którym odmówiono przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. W uzasadnieniu tego orzeczenia analizowany był charakter prawny pakietów socjalnych, które mogą być oceniane w świetle norm prawa pracy bądź na podstawie przepisów o zobowiązaniu do świadczenia na rzecz osoby trzeciej.

W sprawie nie zachodzi nieważność postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze pod rozwagę – w granicach zaskarżenia – z urzędu (art. 398¹³ § 1 k.p.c.).

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia obu skarg kasacyjnych do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w związku z art. 108 § 1 zdanie drugie, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.